

**Чедо моје, рука ти је вешта перу и хартији,
Бог те је одредио да нас ти први читко
запишеш у књигу народа на овоме свету,
да се заувек зна,
да смо били, да јесмо и да ће нас бити.
Јер народ који нема своје књиге и свога писма,
не може се назвати народом.**

**Написана реч траје дуже од уста
која су је изговорила и
грла из којих је довикнута и
ушију које су је чуле.
Траје вечно.**

Стефан НЕМАЊА свом најмлађем сину Растку - СВЕТОМ САВИ ⁽¹⁾

ПИСАЊЕ НАШИХ ИМЕНА И ПРЕЗИМЕНА У ДРЖАВНИМ ДОКУМЕНТИМА ЗА ИНОСТРАНСТВО

Љубомир Т. ГРУЈИЋ #

Веродостојност а не изопачавање наших имена у иностранству

Овај текст је био достављан сазивима свих наших скупштина од 1999. године до 2007. године да би се обезбедила веродостојност наших имена и презимена у иностранству, те да би се тиме зауставило њихово изопачавање којем смо до сада били подвргнути због њиховог писања искључиво на Хрватском језику - хрватским латиничким писмом по хрватском правопису.

Детаљи који ово објашњавају и илуструју следе.

Језик и имена

Језик није само филолошки систем (скуп речи, скуп граматичких правила којима се оне повезују, скуп књижевних фигура, облика и стилова) већ он изражава менталитет и мисаоност једног народа, мисаони систем народа, исказује начин размишљања тог народа и његов развој. Србски / српски језик је једноставан и отворен са изузетно једноставним правописом - Вуковим правописом, и са особито повољним писмом за очи - србском/српском ћирилицом. Језик је један од основних атрибута постојања нације и једна од њених најдрагоценијих националних вредности.

Свако од нас је наследио породично име - презиме од својих родитеља и предака. Они су га очували, одржали су његов изговор. Они наши преци који су били неписмени пренели су генерацијама својих потомака презиме одржавајући његов изговор. Писање наших имена и презимена се мењало онако како се мењало наше писмо и наша азбука. Ово је један од показатеља да је изговор наших имена старији и важнији од њиховог писања у случајевима када смо приморани да извршимо избор између очувања изговора и очувања писања наших имена и презимена.

Када пишемо име града или државе у тексту на страном језику ми их пишемо тако да очувамо њихово (што правилније) читање и изговарање. На пример:
Београд пишемо Belgrade (на Енглеском и Француском), а не Beograd (на Хрватском),
Србија пишемо Serbia (на Енглеском) или Serbie (на Француском), а не Srbija (на Хрватском).

Нажалост, у овоме нисмо доследни те у тексту на страном језику, на пример у тексту на енглеском језику користимо, за иностранство (осим Р. Хрватске) неодогуарајућу, хрватску латиницу када на пример:

Ниш пишемо Niš, уместо да пишемо Nish иако је текст на енглеском језику, а да би смо очували изговор (јер писање србском/српском ћирилицом не можемо да очувамо на страном језику), или

Љубовија пишемо искључиво на хрватском писму по хрватском правопису: Ljubovija, уместо Lyuboviya у тексту на Енглеском језику, итд.

Када пишемо страна имена на Србском/српском језику ми их пишемо тако да очувамо (што правилнији) њихов изговор, а потпуно занемарајући њихово писање на њиховом језику. На пример:

Bush пишемо Буш, а не Бусх,

Churchill пишемо Черчил, а не Цхурцхилл, итд.

Ово такође показује да је изговор важнији од писања имена.

ПРАВИЛО. *Приликом писања наших имена и презимена, имена географских појмова итд. у тексту на страном језику она треба да буду писана на том истом страном језику његовим писмом и правописом тако да се очува њихов изговор.*

Језик, имена, Изводи из матичних књига и пасош

Да би подаци у пасошу били веродостојни потребно је да они буду веродостојни и у Изводу из матичне књиге рођених одн. венчаних.

Нажалост, претходно правило је потпуно прекршено када се пишу наша имена и презимена у пасошу. Као последица је изопачавање, чак драстично изопачавање, изговора наших имена и/или презимена у великом броју случајева. Неколико примера:

Презиме	На Хрватском језику - хрватском латиницом и хрватским правописом	Чита се у енглеском говорном подручју	Чита се у француском говорном подручју
Ајчевић	Ajčević	Ацкевик	Ажкевик
Ашковић	Ašković	Асковик	Асковик
Бајић	Bajić	Беџик	Бажик
Бојић	Bojić	Боџик	Божик
Билић	Bilić	Билик	Билик
Вучић	Vučić	Вукик	Викик
Гајић	Gajić	Геџик	Гажик
Грујић	Grujić	Груџик	Грижик
Гашић	Gašić	Гесик	Газик
Дучић	Dučić	Дукик	Дикик
Јањић	Janjić	Џењик	Жањик
Јарић	Jarić	Џерик	Жарик
Јелић	Jelić	Џелик	Желик
Јованић	Jovanić	Џованик	Жованик
Јовановић	Jovanović	Џовановик	Жовановик

Јојић	Jojić	Џоцик	Жожик
Којић	Kojić	Коцик	Кожик
Коштуница	Koštunica	Костуника	Костуника
Лазих	Lazić	Лезик	Лазик
Милојевић	Milojević	Милоцевик	Миложевик
Милошевић	Milošević	Милосевик	Милозевик
Недић	Nedić	Недик	Недик
Нешић	Nešić	Несик	Незик
Пајевић	Pajević	Пецевик	Пажевик
Пајић	Pajić	Пецик	Пажик
Пејчић	Pejčić	Пецкик	Пежкик
Пршић	Pršić	Прсик	Прсик
Ракић	Rakić	Рекик	Ракик
Рајић	Rajić	Рецик	Ражик
Савић	Savić	Севик	Савик
Сарић	Sarić	Серик	Сарик
Тадић	Tadić	Тедик	Тадик
Црнојевић	Crnojević	Крноцевик	Крножевик
Ћирић	Ćirić	Кирик	Кирик
Ћосић	Ćosić	Косик	Козик
Ћурић	Ćurić	Курик	Кирик
Ћурчић	Ćurčić	Куркик	Киркик
Шевић	Šević	Севик	Севик
Шешел	Šešelj	Сесел, или Сисел	Сезелж

Узрок оваквом унакарађивању изговора наших имена и презимена је коришћење, за иностранство неодговарајућег, хрватског латиничког писма и правописа. И то се чини упркос томе што оно није ни једно од светских латиничких писама (није ни енглеско, ни француско ни немачко ни шпанско ни италијанско итд.), те га мало ко у свету разуме и уме да прочита (макар приближно) тачно, чак вероватно мањи број него оних који могу да прочитају (довољно приближно) тачно текст на србској/српској ћирилици (његу могу да прочитају Бугари, Белоруси, Македонци, Руси и Украјинци)! Текст у пасошу је написан на два светска језика, односно, цео текст је написан на три језика:

- на Српском језику србском/српском ћирилицом српским правописом,
- на Енглеском језику енглеском латиницом енглеским правописом,
- на Француском језику француском латиницом француским правописом,

а нпр. у Изводу из матичне књиге рођених је написан на Српском и на једном светском језику (на Енглеском или на Француском). Уместо да наша имена и презимена буду писана барем и на једном од та два светска језика њиховом латиницом и њиховим правописом, она су писана, за иностранство неодговарајућом, **искључиво хрватском латиницом хрватским правописом** које знају да прочитају само они који су посебно ту латиницу научили ако им то није матерње писмо.

Други народи, који за своја писма имају нелатиничка писма, као на пример арапски народи, јапански народ, кинески народ и руски народ, природно не користе, за иностранство неодговарајуће, хрватско латиничко писмо. У арапским пасошима на горњој половини стране је цео текст, укључујући име и презиме носиоца пасоша, написан на арапском језику (арапским писмом), а на доњој половини стране цео текст, укључујући име и презиме носиоца пасоша, је написан на једном од два светска језика - његовом латиницом (енглеском или француском) његовим правописом. У руском пасошу, у једној његовој половини текст, укључујући име и презиме носиоца пасоша, је написан на руском језику руском ћирилицом, а на другој половини је текст написан на енглеском језику.

Неодрживост образложења Секретаријата за управу града Београда

(бр. 202-28/2001-ХИ-02-30.07.2001. године)

Суштину овога што следи сам био доставио Секретаријату за управу града Београда приликом мог претходног обраћања Скупштини:

Поводом мог обраћања Служби матичара Скупштине општине Стари град града Београда, Секретаријат за управу града Београда је одбио моју молбу да се наша имена напишу на Српском и Енглеском језику у обрасцу за иностранство (одштампаном на тим језицима) мог Извода из књиге рођених, који је у оригиналу написан на Српском језику - србском/српском ћирилицом.

Образложење Секретаријата за управу града Београда о писању србских/српских имена и презимена у формуларима Извода из матичних књига за иностранство написаних на Српском и Енглеском језику, и на Српском и Француском језику је неодрживо и неприхватљиво:

1. Секретаријат се позива на одредбе, законе и Службени лист државе која не постоји: СФРЈ!
2. Сви смо у СФРЈ били прихватили Српскохрватски као заједнички језик ради братства и јединства. У име тога је Србски/српски народ ћутке поднео званично укидање (1957. год.) постојања његовог језика. То је важило све до новог Устава Р. Србије од 2006. године. Братство и јединство је замењено лажима, плъчкама, мржњом, злочинима, прогонима. Мирољубива и антифашистичка СФРЈ је насилно укинута противно Повељи УН, Међународном закону и њеном Уставу (који почиње са: *Народи Југославије, полазћи од права сваког народа на самоопредељење, укључујући одцепљење, ...*), без сагласност њених држављана!!! Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Македонија су се насилно одцепиле супротно Уставу СФРЈ (републике нису имале право на самоопредељење, те ни на одцепљење. Нису републике створиле Југославију, већ народи. Републике нису ни постојале ни пре 1945. нити 1945. године). Опште право народа, а у овом случају и посебно јер су народи створили ту државу, је омаловажено и замењено пропагандом заснованом на лажима и демонизацији које увелико превазилазе гебелсовско - стаљинистичку машинерију. Председник Председништва СФРЈ који се био ангажовао на растурању СФРЈ је био Хрват.
3. Све одредбе СФРЈ које су одређивале да србска/српска имена и презимена морају да буду писана **искључиво на Хрватском језику** - на хрватској латиници хрватским правописом су биле правдане тврђењима да Српски језик не постоји (у СФРЈ званично Српски језик није био признат од 1957. год., понављам да се не заборави), већ да постоје само следећи језици **народа** СФРЈ:
  - Српскохрватски језик или Хрватскосрпски језик,
  - Хрватски књижевни језик,
  - Македонски језик,
  - Словеначки језик.
4. Српски језик је постојао и остао да постоји.
5. Српски језик је службени језик у Р. Србији, па тиме и у главном граду Р. Србије - мом родном Београду.
6. Хрватски језик и Р. Хрватска су од 1992. год. страни језик и страна држава Српском народу и Р. Србији.

7. Уставом Р. Србије је дозвољена јавна употреба латиничког писма, али без захтева да то мора да буде искључиво хрватска латиница, већ да то може да буде албанска, енглеска, италијанска, мађарска, румунска, француска, шпанска и било која друга латиница. Ово је важно не само за Србе већ и за припаднике националних мањина у Р. Србији.
8. Секретаријат се позива на одредбе Међународних конвенција тврдећи да оне забрањују транскрипцију имена и тиме је свој допис довео у супротност са самим собом и са својим тврђењима:
- a) Имена Србије и Југославије су транскрибована у обрасцима на страном језику: Србија је написана као Serbia на Енглеском, а као Serbie на Француском, Југославија је написана као Yugoslavia на Енглеском, а као Yougoslavie на Француском језику. Значи да је наша држава у тим формуларима извршила транскрипцију имена.
  - b) Сада се врши транскрипција србских/српских имена и презимена у обрасцима за иностранство на један страни језик - Хрватски. И то искључиво на њега.
  - v) Неоправдана упорност (тј. инат) да се србска/српска имена и презимена пишу у транскрипцији **једино** на Хрватском језику - хрватском латиницом у обрасцима за иностранство у којима је цео текст одштампан искључиво на Српском и Енглеском, или на Српском и Француском, језику представља вишеструки прекршај:
    - писање србских/српских имена у транскрипцији на Хрватски језик - хрватском латиницом је њихова транскрипција на један страни језик - Хрватски језик,
    - писање србских/српских имена на Хрватском језику и хрватској латиници је у супротности са целим одштампаним текстом у коме ништа није написано на Хрватском језику - на хрватској латиници,
    - омаловажава слободно изражену вољу Хрватског народа да његова држава буде одвојена од Р. Србије,
    - може да изгледа да Срби проглашавају Хрватски језик (писмо, правопис, граматику) за свој национални језик - за Српски језик, што би било културна крађа националне вредности Хрватског народа,
    - омаловажава истину да се Р. Хрватска (као и Словенија, Босна и Херцеговина и Македонија) издвојила из СФРЈ противно Уставу СФРЈ: Устав је дозвољавао самоопредељење до одцепљења искључиво народима С. Ф. Р. Југославије, а не њеним републикама (нити аутономним покрајинама Србије), а што је један од најбитнијих узрока међујугословенског трагичног рата протеклих година,
    - омаловажава истину о свом злу хрватских држава нанетом делу Српског народа који је живео у својој вековној постојбини: Крајини и Славонији, у периодима од 1941. - 1945. године и од 1992. године па надаље,
    - представља настављање једног од начина насилног претапања Србског/српског народа у Хрватски народ.

Решење

С обзиром на све изнето, скупштинама је био упућиван Захтев као потпуно оправдан и природан.

Стварност и будућност, и прошлост, као и Устав, кратко сажети у разлозима који су напред изнети су ме навели да најлепше молим сазиве свих наших скупштина од 1999. год. до 2007. год. да прихвате следећи Захтев и Предлог:

ЗАХТЕВ

1. да се заустави писање наших имена и презимена у транскрипцији **искључиво** на Хрватски језик: на хрватској латиници по хрватском правопису у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу, и

2. да се у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу наша имена и презимена напишу тако, на језику и писму на коме је одштампан цео текст, да буде сачуван њихов изговор.

ПРЕДЛОГ

1. да се имена и презимена свих држављана Р. Србије обавезно уписују (руком, ако нема одговарајуће писаће машине или рачунара) на Србском / српском* језику : србским / српским правописом и србском / српском ћирилицом у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу,
2. да се име и презиме држављанина Р. Србије, чије је матерње и национално писмо (бугарска или македонска или руска или србска/српска) ћирилица, напише латиницом на светском језику (Енглеском и/или Француском) у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу, осим у случају да дотично лице затева да му се име и презиме напишу на Хрватском језику : хрватском латиницом по хрватском правопису (уместо на једном од светских језика), и
3. да се име и презиме држављанина Р. Србије, чије је матерње и национално писмо (на пример: албанска или мађарска или румунска или словеначка или хрватска) латиница, напише на његовом језику његовим писмом (уместо на једном од светских језика).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА

1. Имена и презимена свих држављана Р. Србије, без обзира на националност, треба да се обавезно уписују на Српском језику - србском/српском ћирилицом у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу јер је Српски језик службени језик у Р. Србији (Устав Р. Србије од 2006. год.). У недостатку техничког средства, уписивање може да буде и руком (на пример, имена, презимена и остали подаци се уписују руком у француским пасошима иако службеници имају на располагању техничка средства).
2. Имена и презимена држављанина Р. Србије, чије је матерње и национално писмо (бугарска или македонска или руска или србска/српска) ћирилица треба да се напише, као што се чини у земљама њихових народа, на светском језику (Енглеском и/или Француском) у Изводима из матичних књига у обрасцима за иностранство и у пасошу, осим у случају да дотично лице затева да му се име и презиме транскрибују на Хрватски језик (уместо на једном од светских језика) - да се пишу хрватском латиницом хрватским правописом. То обезбеђује поштовање равноправности.
3. Имена и презимена држављанина Р. Србије, чије је матерње и национално писмо (нпр. албанска или мађарска или румунска или словеначка или хрватска) латиница треба да се напише, као што се ради у земљама њихових народа, на том њиховом језику њиховим писмом, осим у случају да дотично лице затева да му се име и презиме напишу на Хрватском језику - хрватском латиницом. Овиме се обезбеђује поштовање равноправности.

Прошлост и текуће стање

Пошто од 1957. год. нигде у СФРЈ, те и у Србији, није званично постојао Србски/српски језик, зато се у свим школама (од основне до факултета) у Србији предавао, учио и студирао српскохрватски језик. У њему су постојала два писма и два правописа, која су прокламована као равноправна. Тако су учене све генерације у Србији од тада. Зато ме не чуди што данашње генерације рођене после 1950. године мисле да је хрватска латиница србско/српско писмо. Они не схватају да србски/српски правопис може да се оствари једино србском/српском ћирилицом. Зато ме следеће реаговање не чуди, већ ме дубоко ражалашује:

Пре око два месеца сам замолио да ми дозволе у одељењу за пасоше МУПа Србије у општини Нови Београд за обавештење на ком језику (писму и правопису) се пишу наша имена и презимена у новим пасошима:

Службеница: На српској латиници.

Ја: Не постоји српска латиница.

Службеница: Постоји.

Ја: У српском постоји само српска ћирилица.

Службеница: Напустите одељење.

Ја: Службени језик у Републици Србији је српски, а службено писмо је ћирилица.

Службеница: Изађите или ћу да зовем обезбеђење.

Ја: Устав то одређује.

Службеница одлази да зове обезбеђење.

Друга службеница: Ми морамо да радимо како нам је одређено.

Ја: Устав Републике Србије вам је одредио како да радите. Довиђења.

Одох да не би обезбеђење МУПа општине Нови Београд дошло у незгодну ситуацију да ме спроводи због позивања на Устав Републике Србије.

Очекивање

Очекујем да ће највиши државни органи: Народна скупштина, Председник, Влада и Суд да поштују:

- *Устав Р. Србије,*
- *језике на којима су написани обрасци Извода из матичних књига за иностранство и пасош,*
- *непобитне чињенице напред наведене,*
- *равноправност људи пред Уставом и законом, те барем иста она права која се дају припадницима националних мањина да се поштују и за Српкиње/Српкиње и Србе у Р. Србији.*

* ОБЈАШЊЕЊЕ. Разлике између Србског језика и српског језика су следеће:

- У Србском језику се даје предност правилу о очувању корена речи када је тај корен властита именица (нпр. СРБ) над правилу о изједначавању сугласника по звучности, док је у Српском језику обратно. Зато је од СРБ: Србство, Српкиња, србски у Србском језику, а не Српство, Српкиња, српски како је у Српском језику.

- У Србском језику се поштује правило о писању сваког имена (нпр. име језика: Енглески језик, име народа: Јапански народ) почетним великим словом, а што се не поштује у Српском језику (нпр. име језика: српски језик, и име народа: српски народ).

-

С обзиром на то, на смисао властитог имена СРБ, на чињеницу да су Срби и у другој половини XIX века свој буквар имали под називом СРБСКИ БУКВАР, да су говорили "србски", као што пише на плочи у холу Народног позоришта у Београду, и с обзиром на сва настојања да се искорени Србски народ, одлучио сам да пишем и говорим Србским језиком с уверењем да Српкиње и Срби, и сви други који знају било Србски било Српски језик, могу то да разумеју.

Адресе:

У Француској

10 rue Albert de Vatimesnil

92300 Levallois Perret

France

У Србији

Џона Кенедија 31/15

11070 Београд